

Hemşirelik Öğrencilerinin Jigsaw Tekniğine Yönelik Görüşleri

Nasibe Yağmur ZİYALİ^a, Funda EROL^a, Handenur GÜNDOĞDU^a, Fatma TANRIKULU^a, Yurdanur DİKMEN^a

(a)Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Sakarya

Özet

Bu araştırma, hemşirelik bölümünde öğrenim gören birinci sınıf hemşirelik öğrencilerinin jigsaw tekniği hakkındaki görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye’de bulunan bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü’nde öğrenim gören, çalışmaya katılmaya gönüllü hemşirelik öğrencileri oluşturmuştur. Çalışma grubunun belirlenmesinde nitel araştırma örneklem metodlarından “Amaçlı Örneklem Yöntemleri”nden olan Benzeşik (Homojen) Örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi hemşirelik esasları dersi alan 16 hemşirelik birinci sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmada yarı yapılandırılmış üç soruyu içeren odak grup görüşme yöntemi kullanılmıştır. Nitel verilerin değerlendirilmesi sonucunda öğrencilerin jigsaw tekniği hakkındaki olumlu düşünceleri jigsaw tekniği hakkındaki olumsuz düşünceleri ve bu tekniğin klinik eğitime katkıları üzerine 3 ana tema ortaya çıkmıştır. Bu çalışma sonucunda, jigsaw tekniğinin hemşirelik öğrencilerin bilgiyi öğrenmesine olumlu katkı sağladığı, teorik ve pratik bilgiyi birleştirmelerini sağladığı ve hasta ile olan iletişim becerilerini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Jigsaw, Öğrenci.

Abstract

This study was conducted to reveal the opinions of first year nursing students studying in nursing department about jigsaw technique. The population of the Research Faculty of Health Sciences Nursing Department at a state university, studying in Turkey, has created volunteer nursing students to participate in the study. Homogeneous sampling method which is one of the “Purposive Sampling Methods” from, one of the qualitative research sampling methods, was used in the determination of the study group. The sample of the study consisted of 16 nursing first year students who took nursing principles course. As a result of the evaluation of qualitative data, three main themes emerged on students' positive thoughts about jigsaw technique, negative thoughts about jigsaw technique and its contribution to clinical education. The students stated that the jigsaw technique increases their mastery of the subject, combines clinical and theoretical knowledge, and increases their self-confidence and communication skills in the clinical setting. As a result of this study, it has been concluded that jigsaw technique contributes positively to nursing students' learning knowledge, enables them to combine theoretical and practical knowledge and increases their communication skills with the patient.

Keywords: Jigsaw, Nursing, Student.

Giriş

Çağımızda bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler, bilginin üretilmesi, aktarılması ve kullanılmasına yönelik her alanda değişim yaşanmasına neden olmuştur (Karadağ ve Uçan 2006; Genç ve Eryaman 2007). Değişim hareketleri sağlık bakım sistemini ve dolayısıyla sağlık alanının büyük bir çoğunluğunu oluşturan hemşireliği de etkilemiştir. Bu nedenle değişimlere uyum sağlayan ve kaliteli bakım verebilen profesyonel hemşirelere duyulan gereksinim gün geçtikçe artmaktadır (Karadağ ve Uçan 2006).

Hemşirelerin başarılı birer sağlık profesyoneli olabilmeleri ancak bireysel ve mesleki açıdan sürekli gelişmeleri, yeniliklere uyum sağlayabilmeleri ve toplumun gereksinimlerine yanıt verebilmeleri ile mümkündür (Karaöz 2003). Hemşirelik mesleğinin kompleks bir yapıya sahip olmasından dolayı hemşirelik eğitiminde yenilikçi uygulamaları içeren, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanları kapsayan bir eğitim programı hazırlanmalıdır (Karaöz 2003; Görüş, Bilgi ve Bayındır 2014; Korhan, Tokem, Yılmaz ve Dilemek 2016). Bilişsel alan düzeyinde daha iyi öğrenmeyi sağlamak amacıyla üst düzey zihinsel süreç becerilerinin öğrencilere kazandırılması gerekmektedir. Öğrencilerin ezber yapmadan kavrayarak öğrenmesi, yeni karşılaştığı problemlere çözüm üretmesi ve olaylara eleştirel düzeyde yaklaşması gibi becerileri benimsemesi önemlidir (Karaçöp 2010). Bu becerilerin kazandırılması

hemşirelik eğitiminde bulunan kapsamlı ve ayrıntılı ders içeriklerinin öğrencilere kaliteli bir şekilde sunulması ile mümkündür. Bu nedenle hemşirelik eğitiminin teorik alt boyutunda yenilikçi öğretim yöntemleri ve stratejilerin kullanımı önerilmektedir.

Günümüzde özellikle gelişmiş ülkelerdeki hemşirelik eğitiminde, öğrenciyi gelecekteki rolüne hazırlayan yaparak öğrenme yöntemleri hakimdir (Dikmen ve ark. 2017). Bu eğitim programları öğrencilere problemleri gerçek koşullara benzer şekilde çözme fırsatları sunmalı, hata yapabileceklerini kabullenen, güvenilir, gerçekçi ve güncel öğretim yöntemleri ile zenginleştirilmelidir (Göriş ve ark. 2014). Öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılmasını sağlayan çeşitli yöntemlerin kullanıldığı görülmektedir.

Hemşirelik eğitiminde son yıllarda, aktif yapılandırmacı yaklaşımların öğrenme becerilerini kolaylaştırdığı vurgulanmaktadır (Dikmen ve ark. 2017). Bunlardan birisi de, aktif rolü öğrencinin üstlendiği ve öğrencilerin gruplar halinde araştırmasına olanak sağlayan işbirlikli öğrenmedir (Açıkgöz 2003; Doymuş, Şimşek ve Karaçöp 2009; Doğru ve Ünlü 2012). İşbirlikli öğrenme, öğrencilerin özgüvenlerini ve iletişim becerilerini arttıran, sorumlu oldukları konularda birbirlerinin öğrenmelerine katkı sağlayan, eleştirel düşünme ve problem çözme becerisini geliştiren öğrenme yöntemidir (Doymuş, Şimşek ve Şimşek 2005; Yılmaz 2017).

İşbirlikli öğrenme yöntemlerin biri olan Jigsaw yöntemi 1970'in sonlarında Aranson ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir (Pozzi 2010). Jigsaw tekniği, olumlu bir öğrenme ortamı oluşturulmasını, öğrencilerin bireyselleşmesini ve sorumluluk duygusunun gelişmesini sağlayarak çağdaş bir öğrenme modeli oluşturur. (Açıkgöz 2003; Akçöltekin ve Doğan 2013). Hemşirelik eğitimde Jigsaw tekniği ile ilgili yapılan araştırmalarda bu yöntemin uygulanmasının; öğrencilerin özgüveni, iletişim becerisi ile akademik başarısını arttırdığı, öğrenmeye karşı tutumunu ve motivasyonunu olumlu yönde etkilediği bildirilmektedir (Baumberg and Henry 2005; Renganathan 2013; Xu 2016). Bütün bunların ışığında bu araştırma, hemşirelik bölümünde öğrenim gören birinci sınıf hemşirelik öğrencilerinin jigsaw tekniği hakkındaki görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Araştırma soruları aşağıda verilmiştir.

Jigsaw tekniğinin etkililiğine ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın evrenini Türkiye'de bulunan bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde öğrenim gören, çalışmaya katılmaya gönüllü hemşirelik öğrencileri oluşturmuştur. Çalışma grubunun belirlenmesinde nitel araştırma örneklem metodlarından "Amaçlı Örneklem Yöntemleri"nden olan Benzeşik (Homojen) Örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi hemşirelik esasları dersi alan 16 hemşirelik birinci sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmada yarı yapılandırılmış aşağıdaki üç soruyu içeren odak grup görüşme yöntemi kullanılmıştır.

1. Genel olarak, Jigsaw öğretiminin size olan katkıları nelerdir?
2. Jigsaw öğretimini hakkındaki olumsuz düşünceleriniz nelerdir?
3. Jigsaw tekniğinin klinik uygulamalarınıza yansması hakkında ne düşünüyorsunuz ?

Öğrencilere görüşmenin yeri ve saati hakkında bilgi verilmiş ve görüşmenin yapılacağı salon görüşmeye uygun bir şekilde düzenlenmiştir (bütün öğrencilerin birbirlerini görebileceği oturma düzeni, bölünmeler için önlemler, katılımcıların rahat oturacağı şekilde masanın ve sandalyelerin düzenlenmesi, her katılımcının isimlerinin olduğu yaka kartı takmaları sağlanması vb.). Görüşme sırasında öğrencilerin video kaydı kullanımında kendilerini rahat ifade edemeyeceklerini belirtmeleri üzerine ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Öğrencilere araştırmanın amacı, tartışma sürecine ilişkin bazı temel uyulması gereken kurallar ve görüşmenin yaklaşık süresi açıklanmıştır.

Araştırma öğrencilerin jigsaw tekniğine yönelik görüşlerini açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak amacıyla içerik analizi uygulanmıştır. İçerik analizinin ilk aşamasında ses kayıt cihazındaki kayıtlı görüşmeler öğrencilerin ifadeleri ve görüşme sırasında tutulan gözlem notları değiştirilmeksizin

bilgisayar ortamında yazılı metne dönüştürülmüştür. İkinci aşamada, görüşme metninde yer alan ifadelerin kodlanması anlamsal benzerliklerine göre yapılmıştır. Üçüncü aşamada, iki bağımsız araştırmacı tarafından birbiri ile benzerlik gösteren kodlar ilişkilendirilerek gruplandırılmış ve bu kodları temsil edebilecek, temalar ve alt temalar oluşturulmuştur. Son aşamada ise oluşturulan tema ve alt temalar araştırmacılar tarafından bir araya gelerek, yapılan analizler tartışılmıştır.

Bulgular ve Tartışma

Nitel verilerin değerlendirilmesi sonucunda öğrencilerin jigsaw tekniği hakkındaki olumlu düşünceleri jigsaw tekniği hakkındaki olumsuz düşünceleri ve bu tekniğin klinik eğitime katkıları üzerine 3 ana tema ortaya çıkmıştır.

Ana Tema 1: Öğrencilerin Jigsaw tekniği hakkındaki olumlu düşünceleri

Aşağıda öğrencilerin jigsaw tekniği hakkında ifadeleri yer almaktadır.

Öğrenci: Jigsaw tekniğinin bana olan katkısı kendimi yenilemem ve geliştirmem.

Öğrenci: “.....gruplar içinde çalıştığımız için konuya olan hakimiyetimiz artıyor. Geleneksel öğretiminde her ne kadar yanlışımız olsa da o kalıcı hale dönüşürken, jigsaw uygulamasında eksikler düzeltilebiliyor. Detaylı öğrenmemizi sağlıyor. jigsaw uygulamasında bilgilerimizi tazelememizi sağlıyor.”

Benzer şekilde Renganathan’ın (2013), hemşirelik eğitiminde yetişkin sağlığı hemşireliği dersi alan öğrencilere (n=189) uyguladığı jigsaw tekniğinin öğrencilerin bu derse ait akademik başarılarına etkisini incelediği bir çalışmada jigsaw tekniğinin akademik başarıyı artırdığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca bu çalışmada, bu tekniğin öğrencilerin eleştirel düşünme becerisine, sosyal ilişkilerine, iletişim ve problem çözme becerilerine de olumlu yönde yansıdığı belirtilmiştir. Yine Baumberger-Henry (2005) hemşirelik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin (n=123) problem çözme ve karar verme becerilerine birleştirilmiş işbirlikçi öğrenme yöntemi ile geleneksel öğrenme yönteminin etkisini incelemek amacıyla yarı deneysel desende yürüttüğü çalışmada, işbirlikçi öğrenme yöntemi uygulanan gruptaki öğrencilerin, kontrol grubundaki öğrencilerden problem çözme beceri toplam puanı ile karar verme beceri puanlarının daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Bizim çalışmamıza benzer şekilde Sand-Jecklin (2007) Orta Atlantik Üniversite’sinde öğrenim gören hemşirelik öğrencilerinin (n=104) temel hemşirelik uygulamaları dersi kapsamında öğrenme stratejileri ve tercihleri üzerine işbirlikçi öğrenme yönteminin etkisini incelediği çalışmada, işbirlikçi öğrenme yöntemi uygulanan öğrencilerin bu yöntemin bilgilerin kalıcılığını ve kendilerine güven duygusunu artırdığını bildirmiştir.

Ana Tema 2: Öğrencilerin Jigsaw tekniği hakkındaki olumsuz düşünceleri

Aşağıda öğrencilerin jigsaw tekniği hakkında ifadeleri yer almaktadır.

Öğrenci: “Zaman sıkıntısı fazla uzun sürüyor. Grupların sonradan belirlenmesi bence dezavantajlı.”

Öğrenci: “Bireyler gerekli sorumluluğu almıyor.”

Öğrenci: “Daha fazla çalışmamızı gerektiren bir teknik”.

Bu bulgulara benzer şekilde Moral ve Camps (2016) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin (n=157) jigsaw tekniğinden memnuniyet oranlarının düşük olduğu belirtilmiştir. Öğrenciler bu durumun nedenini ise jigsaw tekniği ile öğrenme süreçlerinin geleneksel eğitim ile öğrenme süreçlerinden daha fazla zaman alması ve ev ödevi yapmaları olarak belirtmişlerdir.

Ana Tema 3: Klinik Uygulamaya Olan Yansımaları

Aşağıda öğrencilerin jigsaw tekniği hakkında ifadeleri yer almaktadır.

Öğrenci : “Klinikte daha fazla araştırma yaptığım için daha aktif olmamı sağlıyor. Yanlış olan uygulamalarıda düzeltebiliyorum. Jigsaw tekniğinde öğrenmeyen arkadaşlarımda yardımcı olabiliyorum çünkü jigsaw daha detaylı öğrenmemi sağlıyor”.

Öğrenci : “Hastayla olan iletişimimi artabiliyor. Konu hakkında bilgimin olması güvenimi artırıyor”.

Öğrenci : “Yaptığım şeyden tereddüt etmiyorum. Birisi bunu bana sorduğunda açıklayabiliyorum”.

Öğrenci : “....daha kalıcı bilgi daha iyi öğrenmeyi sağlıyor. Malzemeleri daha iyi tanımamızı sağlıyor”.

Bu çalışma sonucu ile benzer biçimde Charlie ve arkadaşlarının (2016) yaptığı bir çalışmada da, tıp fakültesi öğrencilerinde kardiyopulmoner resüsitasyon beceri uygulama performansı (n=154) jigsaw tekniği ve geleneksel öğrenme yöntemi ile karşılaştırılmış olup, göğüs masajı beceri performans puanının jigsaw tekniği uygulanan grupta anlamlı olarak daha yüksek olduğu bildirilmektedir. Dolayısıyla bu sonuç, laboratuvar ortamında öğretilen beceri eğitiminde jigsaw yönteminin öğrencilerin motivasyonlarını ve özgüvenlerini artırdığı şeklinde yorumlanmıştır

Sonuç

Bu çalışma sonucunda, jigsaw tekniğinin hemşirelik öğrencilerin bilgiyi öğrenmesine olumlu katkı sağladığı, teorik ve pratik bilgiyi birleştirmelerini sağladığı ve hasta ile olan iletişim becerilerini artırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Jigsaw tekniği ile ilgili genellikle olumlu sonuçlar bildirilmesinin nedeni, öğrencilerin düşüncelerini açıkça ifade edebilmeleri ile öğretim ve öğrenme sürecinde aktif rol almaları ve geleneksel sınıf ortamına göre daha rahat hareket edebilmeleri olarak yorumlanmıştır. Bu doğrultuda hemşirelik öğrencilerinin klinikeğitiminde jigsaw tekniğinin kullanımına yönelik daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. İşbirlikli öğrenme yöntemleri içerisinde yer alan Jigsaw tekniğinin hemşirelik eğitiminde özellikle klinik ve laboratuvar alanlarında hem teorik hem de psikomotor beceri eğitiminde müfredat programı ile uyumlu şekilde kullanımı önerilmektedir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, sadece bir ders konusuna yönelik Jigsaw tekniğinin etkisini gösteren çalışma sonucudur. Bu bulguların hemşirelik eğitiminde farklı ders ve konulara yönelik geçerliğinin gözden geçirilmesi amacıyla yapılacak ileri çalışma sonuçları, literatüre daha fazla kanıt sağlayabilir.

Kaynakça

- Akçay NO, Doymus K. (2012). The effects of group investigation and cooperative learning techniques applied in teaching force and motion subjects on students' academic achievements. *Journal of Educational Sciences Research*. 2(1):109-123.
- Arslan A, Zengin R. (2015). The effect of cooperative learning method on the academic success of students on science teaching laboratory lesson. *International Journal of Education and Research*. 3(12):41-52
- Boztepe, H. & Terzioğlu, F. (2013). Hemşirelik eğitiminde beceri değerlendirme. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 16(1), 57-64.
- Buhr GT, Heflin MT, White HK, Pinheiro SO.(2014). Using the jigsaw cooperative learning method to teach medical students about long-term and postacute care. *J Am Med Dir Assoc*. 15(6):429-434.
- Charlier N, Van Der Stock L, Iserbyt P. (2015). Peer-assisted learning in cardiopulmonary resuscitation: the jigsaw model. *J. Emerg. Med*. 50(1):67-73.
- Dikmen Y, Ak B, Yıldırım Usta Y, Ünver V, Akın Korhan E, Cerit B, Yönder Ertem M. (2017) Effect of peer teaching used in nursing education on the performance and competence of students in practical skills training. *Online J. Educ. Sci*. 16 (1-3): 14-20. <https://doi.org/10.1080/09751122.2017.1311583>
- Dirlikli M. (2016). Cooperative learning in turkey: a content analysis of theses. *Educational Sciences: Theory and Practice*. 16(4):1251-1273. <https://doi.org/10.12738/estp.2016.4.0142>
- Earl GL. Using cooperative learning for a drug information assignment. (2009). *Am J Pharm Educ*. 73(7): 132.
- Evcim H, İpek ÖF. (2013). Effects of jigsaw II on academic achievement in English prep classes. *Procedia Soc Behav Sci*. 70:1651-1659. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.01.236>

- Genç S.Z., Eryaman, M.Y. (2007). Değişen değerler ve yeni eğitim paradigması. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 90-95.
- Gerdprasert S, Pruksacheva T, Panijpan B, Ruenwongsa P. (2010) Development of web based learning medium on mechanism of labour for nursing students. *Nurse Educ Today*. 30(5):464-9. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2009.10.007>
- Gordon CJ, Frotjold A, Fethney J, Green J, Hardy J, Maw M, Buckley T. (2013). The effectiveness of simulation-based blood pressure training in preregistration nursing students. *Simul. Healthc*.8(5):335–340. <https://doi.org/10.1097/SIH.0b013e3182a15fa7>
- Göriş, S., Bilgi, N., Bayındır, S.D. (2014). Hemşirelik eğitiminde simülasyon kullanımı. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*
- Hedeen T. (2003). The reverse jigsaw: A process of cooperative learning and discussion. *Teaching Sociology*. 31(3):325–332 <https://doi.org/10.2307/3211330>
- Karadağ, G., Uçan, Ö. (2006). Hemşirelik eğitimi ve kalite. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 3 (1): 42–51.
- Karadağ, G., Uçan, Ö. (2006). Hemşirelik eğitimi ve kalite. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 3 (1): 42–51.
- Korhan, E.A., Tokem, Y., Yılmaz, D.U., Dilemek, H. (2016). Hemşirelikte psikomotor beceri eğitiminde video destekli öğretim ve osce uygulaması: bir müdahale IM paylaşımı. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(1): 35-37.
- Köseoğlu P. (2010). The influence of jigsaw technique-based teaching on academic achievement, self-efficacy and attitudes in biology education. *Hacettepe University Journal of Education*. 39: 244-254
- Batdı V. (2014). Determining the effect of jigsaw technique on students' academic achievements through meta-analysis method. *EKEV Journal of Academy*. 2014;58(58):699-714 (in Turkish).
- Kritpracha C, Sae-Sia W, Nukaew O, Jittanoon P, Chunuan S, and Ophat. (2018). The Development of Cooperative Learning Using Jigsaw Activities for Learning Achievement and Self-directed Learning Behaviors of Master Nursing Students *Kaosaiyaporn International Journal of Information and Education Technology*. 8 (12). 913-917. <https://doi.org/10.18178/ijiet.2018.8.12.1162>
- Lai CY, Wu CC. (2006). Using handhelds in a Jigsaw cooperative learning environment. *Journal of Computer Assisted Learning*. 22:284-297. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2729.2006.00176.x>
- Lee K, Kim S, Yang YL. (2019). Preliminary study of outcome-based clinical practicum for undergraduate nursing students. *Japan Journal of Nursing Science*. 16 (2):145-154. <https://doi.org/10.1111/jjns.12222>
- McWilliams LA, Malecha A, Langford R, Clutter P. (2017). Comparisons of Cooperative-Based Versus Independent Learning While Using a Haptic Intravenous Simulator. *Clin Simul Nurs*.13(4):154-160.
- Moral JM, Camps MR. (2016). Teaching research methods in nursing using Aronson's Jigsaw Technique. A cross-sectional survey of student satisfaction. *Nurse Educ Today*. 40:78-83. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2016.02.017>
- Renganathan L. (2013). A comparative study on effect of Jigsaw Puzzle Method among nursing students' academic level of performance at Oman Nursing Institute. *Indian J Appl Res*. 9(3):180-183. <https://doi.org/10.15373/2249555X/SEPT2013/57>
- Salyers V. (2007). Teaching psychomotor skills to beginning nursing students using a web enhanced approach: A quasi experimental study. *Int J Nurs Educ Scholarsh*. 4(1): 23-29. <https://doi.org/10.2202/1548-923X.1373>
- Slavin RE. (2014). Cooperative learning and academic achievement: Why does group work work?. *Annals of Psychology*. 30(3):785-791. <https://doi.org/10.6018/analesps.30.3.201201>
- Xu JH. (2016). Toolbox of teaching strategies in nurse education. *Chinese Nursing Research*. 3(2):54-57. <https://doi.org/10.1016/j.cnre.2016.06.002>